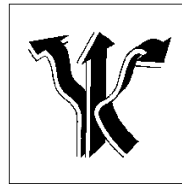

**Міжрегіональна
Академія управління персоналом**

МАУП

**Методичні рекомендації
щодо забезпечення самостійної роботи студентів
з дисципліни:
«ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРЕМСТВ»
(для бакалаврів)**

Київ – 2016

Підготовлено доцентом кафедри управління персоналом та економіки праці
Н.В.Головач

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом та економіки праці
МАУП (протокол № 4 від 14. листопада 2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту менеджменту та бізнесу
ім. Б. Хмельницького (протокол № 11 від 21 листопада 2016 р.)

Головач Н.В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи організації діяльності підприємств» для бакалаврів. – К.: МАУП, 2016. – 31 с.

Методична розробка містить пояснювальну записку, тематичний план вивчення дисципліни «Основи організації діяльності підприємств», методичні вказівки для самостійного вивчення кожної теми, контрольні питання, критерії оцінювання знань студентів при підсумковому контролі, список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять.

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Мета самостійної роботи студентів – сприяння засвоєнню в повному обсязі навчальної програми дисципліни «Основи організації діяльності підприємств» та формування самостійності як важливої освітньої та професійної якості, сутність якої полягає у систематизації, плануванні та контролі власної діяльності.

Завдання самостійної роботи студентів – засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмету «Основи організації діяльності підприємств».

Зміст самостійної роботи студента з дисципліни «Основи організації діяльності підприємств» визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Основи організації діяльності підприємств»: підручниками, навчальними та методичними посібниками, методичними матеріалами для самостійної роботи студентів, конспектом лекцій, періодичними виданнями вітчизняних та іноземних авторів тощо.

Проведення семінарських занять є важливою складовою процесу підготовки майбутніх фахівців, оскільки має на меті:

- сприяти глибокому засвоєнню матеріалу, запропонованого в рамках лекційних занять;
- надавати студентам можливість обговорити питання дискусійного характеру;
- мотивувати студентів самостійно досліджувати проблемні питання дисципліни із наступним формуванням висновків і власної точки зору.

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Основи організації діяльності підприємств» організовується з дотриманням низки вимог:

- надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи;
- забезпечення можливості творчого підходу у виконанні роботи, не обмежуючи освітній процес виконанням стандартних завдань;
- підтримка у процесі виконання самостійної роботи постійного взаємозв'язку між викладачем та студентами.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ»**

№	Назва змістового модуля і теми
Змістовий модуль І. Теоретичні основи функціонування підприємств	
1.	Сутність та зміст підприємництва
2.	Види та сфери діяльності підприємств
3.	Підприємництво як процес, зміст і характеристика стадій життєвого циклу
4.	Правова основа діяльності підприємств
5.	Державне регулювання підприємництва
Змістовий модуль ІІ. Організація та економіка діяльності підприємств	
6.	Механізм створення підприємства
7.	Основи бізнес-планування у підприємницькій діяльності
8.	Планування виробничо-господарської діяльності суб'єктів підприємництва
9.	Застосування маркетингу у діяльності підприємств
10.	Фінансова діяльність підприємства і фінансове обслуговування
11.	Трудовий колектив та управління персоналом
12.	Ліквідація і реорганізація підприємства
Разом годин: 90	

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів над навчальною дисципліною «Основи організації діяльності підприємств» для бакалаврів денної форми навчання включає такі форми:

- підготовка до семінарських (практичних) занять;
- підготовка до виконання модульних (контрольних) завдань;
- виконання домашніх (розрахункових) завдань;
- пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою;
- аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій;
- формування аналітичних звітів (із побудовою схем, діаграм, графіків, таблиць тощо) за заданою тематикою.

Для заочної форми навчання навчальним планом передбачаються тільки лекції і практичні заняття в досить обмеженій кількості. Основною формою вивчення дисципліни є самостійна робота.

Студенти, які розпочинають вивчати дисципліну «Основи організації діяльності підприємств», мають інформуватися викладачем щодо організації самостійної роботи, її форм та видів, термінів виконання, форм контролю та звітності, кількості балів за виконання завдань.

Перелік завдань для самостійної роботи, форми її організації та звітності, термін виконання та кількість отриманих балів за виконані завдання, визначаються викладачем кафедри при розробці робочої навчальної програми дисципліни (розділу «Самостійна робота студентів»).

Організація і контроль процесу та змісту самостійної роботи і її результатів здійснюються викладачами кафедри. Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, фіксуються викладачами і доводяться до відома студентів.

Всі завдання самостійної роботи студентів поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов'язкові завдання виконуються кожним без винятку студентом у процесі вивчення дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

Семінарські заняття проводяться у формі бесіди, дискусій, рецензування та обговорення рефератів і доповідей, а також результатів розв'язання ситуаційних вправ і практичних завдань.

Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно з графіками, затвердженими кафедрою.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ»

Змістовий модуль I. Теоретичні основи організації діяльності підприємств

Тема 1. Сутність та зміст підприємництва

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. Характеристика та організація підприємницького успіху.
2. Форми організації суспільного виробництва.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Суть підприємництва: предмет, методи, функції.
2. Основи виникнення і розвитку підприємництва.

Теми рефератів:

1. Підприємництво та його роль у формуванні ринкової економіки.
2. Підприємництво в стратегії ринкової трансформації економіки України.
3. Організаційні структури бізнесу в Україні, їхні переваги та недоліки.

література [2, 15, 17, 19, 20, 27-33, 38, 42]

Тема 2. Види та сфери діяльності підприємств

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. На конкретних прикладах розкрийте, переважно в яких сферах поширений франчайзинг.
2. Тенденції та проблеми розвитку фермерства.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Виробнича підприємницька діяльність.
2. Посередницька підприємницька діяльність.
3. Підприємництво у фінансовій сфері.

Теми рефератів:

1. Місце і роль спільних підприємств у розвитку міжнародного бізнесу.
2. Державна підтримка малого підприємництва: світовий досвід і Україна.
3. Соціально-економічні аспекти тінізації підприємницької діяльності.
4. Особливості становлення та розвитку малого підприємництва в Україні.

література [17, 19, 20, 24, 25, 28, 32, 39, 46, 58, 61]

Тема 3. Підприємництво як процес, зміст і характеристика стадій життєвого циклу

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. Основні напрями державної підтримки селянських (фермерських) господарств.
2. Загальна характеристика та особливості малого підприємництва.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Принципи здійснення, форми та моделі підприємницької діяльності.
2. Типи професійної підприємницької діяльності, їхні особливості та сфери реалізації.
3. Характеристика суб'єктів підприємницької діяльності.

Теми рефератів:

1. Особливості функціонування товарної біржі.
2. Проблеми фінансового забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні.
3. Середовище і передумови активізації підприємництва.
4. Підприємництво у сфері виробництва в Україні.

література [15, 17, 19, 20, 26, 27-30, 33, 39, 44, 60]

Тема 4. Правова основа діяльності підприємств

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. Ліцензування підприємницької діяльності.
2. Сутність та основні розділи установчого договору.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Суб'єкт підприємницької діяльності і приватне підприємство.
2. Здійснення підприємницької діяльності без створення юридичної особи.
3. Юридичні вимоги до приватного підприємництва.

Теми рефератів:

1. Засновницькі документи та їх підготовка.
2. Вибір типу та організаційно-правової форми підприємства.
3. Законодавчі акти, які регламентують підприємницьку діяльність.
4. Правові аспекти підприємницької відповідальності.

література [2, 5, 6-8, 10-13, 17, 26, 28, 33, 34, 37, 43, 45]

Тема 5. Державне регулювання підприємництва

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. Сутність державного регулювання підприємництва.
2. Механізм державної фінансової допомоги суб'єктам підприємництва.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Патентування і ліцензування підприємницької діяльності.
2. Інформаційне забезпечення державою підприємницької діяльності.
3. Генезис та сутність підприємництва.

Теми рефератів:

1. Процедура отримання патентів.
2. Державні та міжнародні організації.
3. Сутність та основні поняття договірних взаємовідносин.
4. Пріоритетні напрямки розвитку підприємництва в Україні.

література [2, 5, 6, 10-13, 17, 26, 48, 56]

Змістовий модуль II. Організація та економіка діяльності підприємств

Тема 6. Механізм створення підприємства

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. Вибір організаційно-правових форм господарювання.
2. Джерела створення власного бізнесу.
3. Культура підприємницької діяльності.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Тенденції, особливості та проблеми розвитку малого бізнесу в Україні.
2. Підприємницька ідея, її джерела та методи пошуку.
3. Технологія створення нового підприємства.

Теми рефератів:

1. Нові напрями розвитку підприємництва в Україні.
2. Підприємницька ідея та механізм її втілення.
3. Етичний кодекс бізнесмена. Імідж. Етикет в бізнесі та його складові.
4. Особисті характеристики підприємця як основа успіху бізнесу.

література [2, 5, 6, 10-13, 17, 22, 24, 34, 49, 60, 61]

Тема 7. Основи бізнес-планування у підприємницькій діяльності

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. Порядок формування початкового підприємницького капіталу.
2. Сутність та особливості бізнес-планування.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Характеристика структури бізнес-плану.
2. Обґрунтування ефективних способів формування початкового капіталу.
3. Технологія складання бізнес-плану.

Теми рефератів:

1. Особливості формування підприємницького капіталу в перехідний до ринкових відносин період.
2. Характеристика окремих видів юридичної у сфері підприємництва.
3. Соціально-етична відповідальність у бізнесі.
4. Психологія та етика підприємництва.

література [15, 17, 18, 20, 22, 24-34, 36-42, 57]

Тема 8. Планування виробничо-господарської діяльності суб'єктів підприємництва

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. Порядок формування та обчислення показників ефективності підприємницької діяльності.
2. Визначення ефективності створення та діяльності спільних виробничих підприємств.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Аналітичне оцінювання стану й тенденцій розвитку малого підприємництва в Україні.
2. Планування, управління та аналіз фінансового стану. Фінансові показники.

Теми рефератів:

1. Методи й форми активізації та вдосконалення підприємництва.
2. Бізнес-інкубатори як форма підтримки малого підприємництва.
3. Планування продуктивності праці персоналу підприємства.
4. Сутність підприємницького капіталу та його форми.

література [8, 16, 17, 20, 21, 34, 36, 40, 41, 52, 59]

Тема 9. Застосування маркетингу у діяльності підприємств

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. Маркетингова діяльність на підприємстві.
2. Товарна політика підприємництва.
3. Управління комунікативною політикою підприємства.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Цінова політика на підприємстві.
2. Збутова політика комерційного підприємства.
3. Дрібнороздрібне підприємництво.

Теми рефератів:

1. Управління комунікативною політикою підприємства.
2. Сучасні формати роздрібного бізнесу.
3. Розвиток роздрібної торгівлі в Україні.
4. Зарубіжний досвід роздрібної торгівлі.

література [15, 17, 23, 25, 27, 31, 37, 52, 53, 61]

Тема 10. Фінансова діяльність підприємства і фінансове обслуговування

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. Джерела фінансування малого та середнього підприємництва.
2. Поясність основні причини обмеженості розвитку венчурного фінансування в Україні.
3. Контроль за складанням та веденням звітності на підприємстві.
4. Ведення податного обліку та контролю.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Кредитні спілки та їх роль у розвитку підприємництва.
2. Посередники на фондовому ринку.
3. Характеристика інвестиційної діяльності підприємства.

Теми рефератів:

1. Фінансове середовище підприємства.
2. Підприємство та банки. Кредитування підприємницької діяльності.
3. Основні фінансові документи.
4. Формування інвестицій і фінансування капіталу.

література [15, 17, 23, 37, 40, 41, 52, 53, 56, 60]

Тема 11. Трудовий колектив та управління персоналом

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. Персонал організації та його структура.
2. Професійна оцінка керівників. Контроль за їх роботою.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Поняття трудового колективу та персоналу.
2. Форми найму на роботу.
3. Нормування праці.
4. Організація оплати праці. Стимулювання праці.
5. Культура та ділова етика в підприємстві.

Теми рефератів:

1. Цілі оцінки працівників. Методика проведення різних типів оцінок.
2. Характеристика систем оплати праці.
3. Підготовка і перепідготовка кадрів.
4. Кадрова служба.

література [1, 3, 4, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 35, 50, 59-61]

Тема 12. Ліквідація і реорганізація підприємства

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту, заліку):

1. Обмеження підприємництва.
2. Припинення діяльності підприємства.

Дати відповіді на питання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Проведення процедури ліквідації підприємства.
2. Процедура переходу прав та обов'язків до правонаступників.

Теми рефератів:

1. Призупинення діяльності підприємства.
2. Підстави для припинення підприємницької діяльності.
3. Особливості реорганізації підприємств

література [2, 5, 7, 8, 13, 15, 17, 28, 29, 43]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів.

Мета контрольної роботи – закріпити й поглибити теоретичні знання, здобуті в процесі вивчення дисципліни «Основи організації діяльності підприємств», сформуванню вміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою, законодавчими актами та статистичними матеріалами, а також з матеріалами власних досліджень в організаціях.

Номер варіанта контрольної роботи студент вибирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю). У кожному варіанті завдання пропонується план, в який можна вносити зміни відповідно до вибраної інформації і специфіки роботи.

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Б, В	1
Г, Д, Е, Є	2
Ж, З, І, Й	3
К, Л, М	4
Н, О, П	5
Р, С, Т, У	6
Ф, Х, Ц, Ч	7
Ш, Щ, Ю, Я	8

Структура контрольної роботи така: титульний лист, зміст, вступ, розділи, висновки і список використаної літератури.

У вступі висловлюється сутність та характеристика проблеми, що вивчається, завдання дослідження і мета роботи.

У основних розділах проводиться аналіз нормативних положень, висловлюється точка зору різних авторів, доводиться, яка точка зору є правильнішою, які положення можуть бути прийняті повністю або частково і чому.

Структура роботи має бути послідовна і логічна. В кінці роботи пишуться висновки про те, що зроблене в роботі і висновки, що впливають з аналізу.

Вступ та висновки повинні відображати власне ставлення студента до матеріалу, який вивчається. Далі наводиться список літератури, який має містити не менше 10 джерел. При потребі оформлюються додатки.

Контрольна робота повинна мати обсяг не менше 15-ти сторінок тексту на листах форма А4 (комп'ютерний набір - 14-й кегль, 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman). Всі сторінки, окрім титульної, мають бути пронумеровані.

Рекомендується наступна послідовність виконання роботи:

1. Вивчити діючі положення та інструкції.
2. Самостійно підібрати необхідну літературу по темі, користуючись послугами довідково-бібліографічного відділу і каталогів бібліотеки. Необхідно звернути увагу на сучасні публікації, монографії і періодичну літературу по темі.

3. Ознайомитися з літературою, скласти власний план роботи, уточнюючий типовий план, запропонований у виконуваному варіанті завдання.

Підготувати конспект літературних джерел, акцентуючи увагу на цікавих ідеях, дискусійних висловах авторів, які студент має намір процитувати в роботі. Цитати слід наводити в тексті роботи з вказівкою джерела та сторінки цитованого матеріалу у квадратних дужках.

4. Розподілити матеріал відповідно до плану і оформити текст, набравши його на комп'ютері.

5. Наводячи список літератури, необхідно вказати автора, назву книги або статті, роки видання і відповідної сторінки, на які зроблено посилання.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1.

1. Організація договірних взаємовідносин у бізнесі.
2. Формування умов договору підприємцем.
3. Напрямки і форми співробітництва партнерів.

Варіант 2.

1. Формування високоефективних трудових колективів.
2. Організаційні форми підприємництва.
3. Сутність корпоративного управління.

Варіант 3.

1. Вимоги до формування трудових колективів.
2. Державні та міжнародні організації підтримки підприємництва в Україні.
3. Єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва.

Варіант 4.

1. Сутність і функції бізнес-плану.
2. Процедура прийому на роботу працівників.
3. Порядок відрахувань суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи до Пенсійного фонду і фондів соціального страхування.

Варіант 5.

1. Основні методи впливу підприємця на підлеглих.
2. Управління економічними ризиками в підприємстві.
3. Мотивація праці і ефективний трудовий колектив.

Варіант 6.

1. Селянське (фермерське) господарство як форма підприємницької діяльності.

2. Підприємництво у сфері банківських послуг.
3. Система маркетингу підприємницької діяльності.

Варіант 7.

1. Форми господарсько-торговельної (комерційної) діяльності.
2. Особливості діяльності виробничого кооперативу.
3. Здійснення підприємницької діяльності без створення юридичної особи.

Варіант 8.

1. Види підприємницької діяльності.
2. Торговельний патент: умови придбання, вартість, термін дії.
3. Необхідні умови розвитку підприємництва.

Перелік тестових питань до модульного контролю 1 «Теоретичні основи організації діяльності підприємств»:

1. Назвіть принципи, на основі яких здійснюється підприємництво:

- а) вільний вибір видів діяльності;
- б) вільне наймання працівників;
- в) контрольоване з боку держави розпорядження прибутком, що залишається після внесення платежів, установлених законодавством;
- г) усі твердження є принципами підприємництва.

2. З метою створення сприятливих організаційних та економічних умов для розвитку підприємництва держава:

- а) веде політику повного невтручання;
- б) надає підприємцям цільові кредити;
- в) здійснює абсолютний контроль підприємницької діяльності.

3. Кожен підприємець під час прийняття рішення щодо того, що виробляти, для кого виробляти і як виробляти керується:

- а) інтересами суспільства;
- б) інтересами держави;
- в) власними інтересами;
- г) власними можливостями.

4. Виробниче підприємництво передбачає:

- а) визначення виду виробничої діяльності та номенклатури асортименту продукції, яку буде виробляти підприємець;
- б) визначення торгово-обмінні операції з купівлі-продажу товарів при кругообігу ресурсів;

в) вивчення процесів господарювання з купівлі-продажу грошей, валюти, цінних паперів та обслуговування розрахункових операцій при кругообігу ресурсів.

5. Суть комерційної діяльності полягає у:

- а) визначення виду виробничої діяльності та номенклатури асортименту продукції, яку буде виробляти підприємець;
- б) визначення торгово-обмінні операції з купівлі-продажу товарів при кругообігу ресурсів;
- в) вивчення процесів господарювання з купівлі-продажу грошей, валюти, цінних паперів та обслуговування розрахункових операцій при кругообігу ресурсів.

6. Підприємницька діяльність може здійснюватись:

- а) не залежно чи вона є зареєстрованою згідно умов державної реєстрації суб'єктів господарювання;
- б) лише за умови державної реєстрації суб'єктів господарювання.

7. Яке із тверджень є правильним?

- а) підприємництво є важелем для зміни структури економіки;
- б) розвиток підприємництва створює негативне середовище для конкуренції;
- в) підприємництво можна вважати каталізатором економічного розвитку;
- г) підприємництво перешкоджає високоефективній праці.

8. Операційна діяльність – це:

- а) будь-яка діяльність підприємства, а також операції, які її забезпечують або виникають внаслідок здійснення такої діяльності;
- б) такі операції або події, які відрізняються від звичайної діяльності, не відбуваються часто або регулярно та не передбачаються підприємцем;
- в) основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, що не є інвестиційною або фінансовою діяльністю.

9. До головних проблем в стратегічному управлінні підприємства, що стоять перед менеджерами, не відносяться:

- а) несприятливі умови зовнішнього середовища;
- б) недоліки у внутрішньому середовищі підприємства;
- в) відсутність перспективного бачення;
- г) високі темпи інфляції в країні базування.

10. Проблемою №1 для любого підприємства, що діє в умовах ринку, є:

- а) знищення конкурентів;
- б) виживання и забезпечення безперервного розвитку;
- в) задоволення запитів споживачів;
- г) робота на “межі фола “ у правовому полі.

11. Стратегічне управління – це управління в соціально-економічних системах, в котрих виділяється три сторони:

- а) модульна; елементна; процесна;
- б) елементна; корпоративна; активна;
- в) блочна; функціональна; процесна;
- г) комплексна; процесна; модульна;
- д) функціональна; процесна; елементна.

12. Основними документами, що регулюють діяльність підприємства в Україні, є:

- а) Закон України "Про підприємства в Україні";
- б) статут;
- в) ліцензія;
- г) колективний договір;
- д) патент.

13. Головне завдання підприємства в ринковій економіці полягає у:

- а) задоволенні потреб ринку з метою одержання прибутку;
- б) ефективному використанні основних фондів і оборотних засобів;
- в) підвищенні продуктивності праці та ефективному використанні системи мотивації праці;
- г) організації беззбиткової діяльності.

14. Підприємство характеризується такими ознаками:

- а) виробничо-технічна єдність;
- б) організаційно-соціальна єдність;
- в) спільність території;
- г) фінансово-економічна самостійність;
- д) спільність споживаної сировини.

15. Виробнича структура підприємства - це:

- а) склад, кількісне співвідношення і розміри внутрішніх підрозділів, форми їх побудови і взаємозв'язку;
- б) чисельність суб'єктів - засновників та взаємовідносини між ними;
- в) частка капіталу кожного засновника у статутному фонді;
- г) організаційно-правова форма існування підприємства.

16. Структура економічного механізму охоплює:

- а) механізм формування та використання ресурсів (капіталу);
- б) механізм управління витратами й фінансами;
- в) мотиваційний механізм;
- г) механізм взаємодії з ринком;
- д) усі попередні відповіді правильні;
- є) правильно тільки „а”, „б”

17. Загальна структура підприємства включає:

- а) виробничі підрозділи;

- б) підрозділи матеріально-технічного забезпечення;
- в) підрозділи апарату управління;
- г) підрозділи збуту продукції;
- д) заклади соціально-культурного призначення.

18. Виробнича програма підрозділів основного виробництва – це:

- а) план діяльності;
- б) план поставки продукції;
- в) сукупність продукції певної номенклатури і асортименту, яка має бути виготовлена у плановому періоді в заданих обсягах;
- г) послідовність запуску продукції у виробництво в плановому періоді;
- д) план ресурсного забезпечення виробництва.

19. З точки зору підприємця ціна повинна:

- а) покривати витрати виробництва;
- б) забезпечувати отримання максимального прибутку;
- в) забезпечувати беззбиткову діяльність виробництва;
- г) всі відповіді правильні.

20. Основними показниками, які використовують для оцінки діяльності підрозділу, є:

- а) прибуток;
- б) обсяг виробництва і прибуток;
- в) обсяг виробництва й витрати виробництва;
- г) продуктивність праці і витрати.

21. Логічна модель механізму стратегічного управління, як правило, може бути представлена в вигляді моделі:

- а) одновимірної;
- б) двовимірної;
- в) трьохвимірної;
- г) чотирьохвимірної;
- д) більш складної.

22. Виділіть характеристики, що відображаються на осях при побудованні моделі механізму стратегічного управління:

- а) аналіз ситуації і виявленні проблем; види стратегій, що функціонують на підприємстві; контроль і оцінка результатів;
- б) елементи механізму управління; етапи процесу управління; види діяльності, що виконуються на підприємстві;
- в) планування діяльності по досягненню цілей; види діяльності, що виконуються на підприємстві;
- г) етапи процесу управління; аналіз ситуації і виявлення проблем.
- д) контроль і оцінка досягнутих результатів;
- е) види діяльності, що виконуються на підприємстві;

23. Підприємство з точки зору стратегічного управління є системою:

- а) закритою;
- б) комплексною;
- в) відкритою;
- г) однопродуктовою;
- д) багатоланковою;
- е) взаємопов'язаною;
- ж) детермінованою;
- з) вірна відповідь в), г), ж).

24. Складний виробничий процес передбачає поєднання ...

- а) послідовно виконуваних операцій;
- б) паралельно виконуваних операцій;
- в) а)+б)

25. Який принцип раціональної організації виробничого процесу характеризується закріпленням за кожним виробничим підрозділом (цехом, дільницею, робочим місцем) обмеженої та стабільної номенклатури продукції або виконання технологічно однорідних робіт?

- а) диференціація;
- б) спеціалізація;
- в) розподіл.

26. Для масового виробництва характерна робітників основного виробництва:

- а) висока;
- б) середня;
- в) низька.

27. На зниження собівартості продукції впливають внутрішньовиробничі техніко-економічні фактори:

- а) покращання використання природних ресурсів;
- б) підвищення технічного рівня виробництва;
- в) покращання структури продукції, що випускається;
- г) зміна складу та якості природної сировини;
- д) зміна розміщення виробництва.

28. Зазначте, яка діяльність може здійснюватися лише державними підприємствами:

- а) пошук та експлуатація родовищ корисних копалин;
- б) пов'язана з обігом наркотичних засобів;
- в) виготовлення та реалізація військової зброї та боєприпасів до неї, вибухових речовин;
- г) пов'язана з охороною окремих особливо важливих об'єктів права державної власності;
- д) створення та утримання ігрових закладів, організація азартних ігор;

- е) розроблення, випробовування, виробництво та експлуатація ракет-носіїв;
- є) видобування, виробництво й використання радіоактивних відходів, джерел іонізуючого випромінювання;
- ж) виплата та доставка пенсій, грошової допомоги малозабезпеченим громадянам.

29. *Зазначте, хто видає спеціальний дозвіл (ліцензію) на певні види підприємницької діяльності:*

- а) Верховна Рада України;
- б) Президент України;
- в) Кабінет Міністрів України;
- г) орган ліцензування;
- д) органи виконавчої влади.

30. *Термін дії ліцензії – не менше:*

- а) одного року;
- б) 2 років;
- в) 3 років;
- г) 4 років;
- д) 5 років.

Перелік тестових питань до модульного контролю 2 «Організація та економіка діяльності підприємств»

1. *Під виробничим циклом розуміють ...*

- а) календарний період часу від моменту запуску сировини та матеріалів у виробництво до моменту повного виготовлення продукції;
- б) проміжок часу від моменту запуску сировини та матеріалів у виробництво до моменту повного виготовлення виробу та здачі його на склад готової продукції;
- в) сукупність взаємопов'язаних процесів праці та природних процесів, в результаті яких вихідна сировина і матеріали перетворюються в готову продукцію.

2. *Які з перелічених статей калькуляції включаються у виробничу собівартість:*

- а) сировина та матеріали;
- б) невиробничі витрати;
- в) загальноцехові витрати;
- г) витрати на утримання та експлуатацію устаткування;
- д) інші виробничі витрати;
- е) відрахування на соціальне страхування;
- є) основна заробітна плата виробничих робітників.

3. *Призначення класифікації затрат на виробництво за економічними елементами затрат:*

- а) розрахунок собівартості одиниці окремого виду продукції;

- б) основа для складання кошторису затрат на виробництво;
- в) розрахунок затрат на матеріали;
- г) визначення затрат на заробітну плату;
- д) встановлення ціни виробу.

4. До групи затрат за економічними елементами відносяться затрати на:

- а) паливо та енергію на технологічні цілі;
- б) основну заробітну плату виробничих працівників;
- в) амортизацію основних фондів;
- г) витрати на підготовку та освоєння виробництва;
- д) додаткову заробітну плату виробничих працівників.

5. Витрати і прибуток торговельних організацій включаються в:

- а) закупівельну ціну;
- б) оптову ціну підприємства;
- в) роздрібну ціну;
- г) відпускну ціну.

6. Під поняттям “прибуток від реалізації продукції” розуміють:

- а) виручка, отримана від реалізації продукції;
- б) грошовий вираз вартості товарів;
- в) різниця між об’ємом реалізованої продукції у вартісному виразі та її собівартістю;
- г) чистий дохід підприємства;
- д) затрати на виробництво реалізованої продукції.

7. Поняття “балансовий прибуток підприємства” включає:

- а) виручку від реалізації продукції;
- б) грошовий вираз вартості товарів;
- в) різницю між об’єктом реалізованої продукції в вартісному виразі та її собівартістю;
- г) прибуток від реалізації продукції, результати від іншої реалізації, доходи від них;
- д) позареалізаційні операції, витрати і збитки від позареалізаційних операцій;
- е) виручку від реалізації продукції за мінусом акцизу.

8. У поняття “рентабельність підприємства” входять:

- а) прибуток, отриманий підприємством;
- б) відносна доходність і прибутковість, що вимірюється у відсотках до затрат засобів чи капіталу;
- в) співвідношення прибутку до середньої вартості основних фондів і оборотних коштів;
- г) балансовий прибуток на 1 грн. реалізованої продукції;
- д) співвідношення прибутку до ціни виробу.

9. Рентабельність продукції визначається:

- а) відношенням балансового прибутку до об'єму реалізованої продукції;
- б) відношенням прибутку від реалізації до виручки від реалізації;
- в) відношенням балансового прибутку до середньої вартості майна підприємства;
- г) відношенням балансового прибутку до середньої вартості основних фондів і матеріальних оборотних засобів.

10. Для промислового маркетингу характерні:

- а) технологічно складні продукти;
- б) низький рівень ризику для покупця;
- в) тривалий час для здійснення покупки;
- г) високий професійний рівень покупців;
- д) менші обсяги закупівель, ніж у сфері споживчого маркетингу.

11. До головних груп товарів у промисловому маркетингу відносять:

- а) побутову хімію;
- б) заморожені харчові напівфабрикати;
- в) товари виробничо-технічного призначення;
- г) об'єкти капітального будівництва;
- д) послуги освітніх закладів.

12. До основних самостійних напрямків маркетингу відносять:

- а) маркетингове планування;
- б) розробка та виготовлення упаковки для продукції підприємства;
- в) формування посадових інструкцій для працівників відділу маркетингу;
- г) реалізацію комунікаційної політики підприємства;
- д) логістику промислового підприємства;
- е) підготовку фінансової звітності підприємства.

13. Головними функціями просування продукції є:

- а) формування позитивного іміджу підприємства серед конкурентів, партнерів, органів державного управління;
- б) формування лояльності покупців до торгової марки;
- в) інформування покупців про зміну технічних характеристик продукції та цін на неї;
- г) уникнення зв'язків зі споживачами.

14. Який вид зв'язку між ціною і попитом:

- а) прямий;
- б) зворотний;
- в) зв'язку не існує.

15. За допомогою яких засобів стимулюють споживачів:

- а) проведення сумісної реклами;

- б) залікові талони;
- в) заліки за закупку;
- г) премії;
- д) товари, що продаються за пільговими цінами;
- е) розповсюдження зразків;
- є) розповсюдження купонів.

16. За допомогою яких засобів стимулюють сферу торгівлі:

- а) товари видаються безкоштовно;
- б) заліки дилерам за введення товару в номенклатуру.

17. Для промислового маркетингу характерні:

- а) технологічно складні продукти;
- б) низький рівень ризику для покупця;
- в) тривалий час для здійснення покупки;
- г) високий професійний рівень покупців;
- д) менші обсяги закупівель, ніж у сфері споживчого маркетингу.

18. Найпоширенішими організаційними структурами управління маркетингом на підприємстві є:

- а) товарна;
- б) функціональна;
- в) векторна;
- г) базова;
- д) матрична;
- е) процесна;
- ж) кластерна.

19. Метою будь-якого маркетингового дослідження є:

- а) оцінка наявної кон'юнктури ринку;
- б) прогнозування тенденцій розвитку ринку;
- в) зниження фінансового ризику підприємства;
- г) вдосконалення системи управління персоналом фірми.

20. Виділяють такі види маркетингових досліджень:

- а) первинні та вторинні;
- б) кабінетні та цехові;
- в) фундаментальні та базові;
- г) систематичні та спеціальні.

21. До промислово-виробничого персоналу належать:

- а) керівники;
- б) спеціалісти;
- в) працівники медпункту заводу;
- г) службовці;

- д) робітники;
- е) вихователі гуртожитку заводу.

22. Які вихідні дані необхідні для розрахунку чисельності робітників-відрядників?

- а) продуктивність праці;
- б) кількість продукції, що планується;
- в) ціна продукції;
- г) норма часу на виготовлення продукції;
- д) календарний фонд часу;
- е) ефективний фонд часу одного робітника;
- е) запланований коефіцієнт виконання норм робітниками.

23. Рівень продуктивності праці характеризують:

- а) фондвіддача і фондомісткість;
- б) виробіток на одного працюючого;
- в) трудомісткість продукції;
- г) фондоозброєність праці;
- д) прибуток.

24. Продуктивність праці вимірюється показниками:

- а) натуральними;
- б) вартісними;
- в) трудовими;
- г) трудовими, натуральними, вартісними.

25. Основна заробітна плата – це...

- а) будь – який заробіток, що залежить від результатів праці працівника і визначається тарифними ставками, розцінками, посадовими окладами;
- б) встановлений державою розмір зарплати нижче якого не може здійснюватись оплата за фактично виконану роботу;
- в) будь – який заробіток, що за трудовим договором оплачується працівникові за виконану роботу та надані послуги.

26. Основний зміст реорганізації полягає в ...

- а) Повній або частковій зміні власника статутного фонду — юридичної особи;
- б) Перереєстрації підприємства;
- в) Зміні організаційно-правової форми організації бізнесу;
- г) Зміні розміру статутного фонду;
- д) Зміні складу засновників.

27. Реорганізація перетворенням спрямована на:

- а) подрібнення підприємства;
- б) укрупнення підприємства ;
- в) збереження розмірів підприємства;

г) немає правильної відповіді.

28. Для чого потрібна реструктуризація?

- а) для підвищення платоспроможності підприємства;
- б) для отримання керівництвом підприємства гарантованої підтримки Всесвітнього банку реконструкції і розвитку;
- в) поповнення державного бюджету України;
- г) розширення конкурентного середовища бізнесу;
- д) вірно а) і г).

29. Збереження статусу юридичної особи підприємства та складу його власників і зміна організаційно-правової форми ведення бізнесу передбачаються таким способом реорганізації:

- а) злиття;
- б) аквізиція;
- в) перетворення;
- г) приєднання;
- д) виділення.

30. Державний нагляд за якістю здійснює:

- а) податкова служба;
- б) Державний комітет України зі стандартизації, метрології та сертифікації;
- в) Кабінет Міністрів України.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Принципи підприємницької діяльності.
2. Установчі документи суб'єктів підприємництва.
3. Обмеження в підприємницькій діяльності.
4. Значення кредитних спілок у фінансуванні бізнесу.
5. Правова база розвитку підприємництва.
6. Механізм заснування власної справи.
7. Обґрунтуйте об'єктивну необхідність державного регулювання підприємництва і розкрийте його методи.
8. Історичний розвиток поняття «підприємництво».
9. Ліцензування і патентування в підприємницькій діяльності.
10. Форми фінансової підтримки малого і середнього підприємництва в Україні.
11. Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи.
12. Види господарських товариств та їх характеристика.
13. Урядові та неурядові організації, що сприяють розвитку підприємництва.
14. Види підприємств в Україні.
15. Лізинг як вид підприємницької діяльності.
16. Підприємницька діяльність без створення юридичної особи.

17. Соціологічний і психологічний контроль за кадровою ситуацією на підприємстві.
18. Особливості фінансово-кредитного підприємництва.
19. Міжнародні організації, що сприяють розвитку підприємництва в Україні.
20. Державна регуляторна політика у сфері підприємництва.
21. Комерційне посередництво як вид підприємницької діяльності.
22. Статутний фонд та його формування.
23. Оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.
24. Роль бізнес-планування в підприємстві.
25. Припинення діяльності підприємницьких структур.
26. Розстановка по робочих місцях і адаптація кадрів.
27. Система організації оплати праці. Зміст заробітної плати в умовах ринкової економіки.
28. Сутність і функції підприємництва.
29. Види підприємницької діяльності.
30. Підготовка і перепідготовка кадрів на підприємстві.
31. Спрощена система оподаткування.
32. Проблеми розвитку підприємництва в Україні.
33. Атестація працівників і робочих місць.
34. Сутність і функції підприємництва.
35. Оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб.
36. Суб'єкти підприємництва.
37. Стадії розробки бізнес-плану.
38. Принципи підприємницької діяльності.
39. Статутний фонд та його формування.
40. Обмеження в підприємницькій діяльності.
41. Сутність та особливості корпорації.
42. Технологія розробки бізнес-плану.
43. Економічна основа підприємництва.
44. Способи сплати податків з доходів приватного підприємця.
45. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
46. Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи.
47. Структура бізнес-плану.
48. Види господарських товариств та їх характеристика.
49. Механізм державного регулювання підприємницької діяльності.
50. Акціонерне товариство: сутність та види.
51. Джерела фінансування підприємництва в Україні.
52. Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи.
53. Фінансово-кредитне підприємництво.
54. Лізинг як форма підприємницької діяльності.
55. Переваги та недоліки одноосібного володіння.
56. Ліцензування в підприємницькій діяльності.
57. Комерційне підприємництво.

58. Франчайзинг як форма підприємницької діяльності.
59. Підприємець – ключова фігура ринкової економіки.
60. Форми об'єднань підприємств в Україні.
61. Сертифікація продукції як інструмент державного регулювання підприємництва.
62. Види підприємств в Україні.
63. Засновницькі документи суб'єктів підприємницької діяльності.
64. Проблеми розвитку підприємництва в Україні.
65. Юридичний статус підприємництва.
66. Правова база розвитку підприємництва.
67. Порядок патентування підприємницької діяльності.
68. Сутність та методи державного регулювання підприємництва.
69. Види лізингу.
70. Припинення діяльності підприємницьких структур.
71. Державна політика підтримки підприємництва.
72. Органи управління акціонерним товариством.
73. Проблеми правового забезпечення підприємництва в Україні.
74. Фіксований податок для суб'єктів малого підприємництва.
75. Статут підприємництва.
76. Суб'єкти підприємницької діяльності – платники ПДВ та акцизного збору.
77. Особливості розвитку малого підприємництва в Україні.
78. Підприємство: сутність, ознаки, функції.
79. Державна регуляторна політика у сфері підприємництва.
80. Загальна система оподаткування приватного підприємця.
81. Роль та значення посередницького підприємництва.
82. Переваги та недоліки партнерства (товариства).
83. Порядок відкриття рахунку суб'єкта підприємницької діяльності в установі банку.
84. Сутність і методи підприємницького управління.
85. Страхування як інструмент економічного захисту підприємця.
86. Форми спільного міжнародного підприємництва.
87. Функціональне управління в підприємстві.
88. Сутність, види та елементи підприємницької культури.
89. Підприємницька етика.
90. Механізм зменшення економічних ризиків у підприємстві.
91. Світовий досвід створення вільних економічних зон.
92. Управління мотивацією персоналу.
93. Особливості створення та функціонування вільних економічних зон в Україні.
94. Інструменти управління ризиками.
95. Форми коопераційних зв'язків суб'єктів підприємництва.
96. Причини економічних ризиків у підприємстві.
97. Управління організаційними комунікаціями.
98. Кредитування та його роль у розвитку підприємництва.
99. Соціальні цінності й культура підприємницької діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Кодекс законів про працю України» // ВВР України від 10.12.1971. – №322-VIII. Документ 322-08, поточна редакція від 12.06.2016 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
2. Закон України «Про господарські товариства» // ВВР України від 19.09.1991 р. №1576-12 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
3. Закон України «Про оплату праці» // ВВР. – від 24.03.1995. – №108/95-ВР. Документ 108/95-вр, поточна редакція від 16.01.2016 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>.
4. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» // ВВР. – 03.03.1998 р. – №137. Документ 137/98-вр, поточна редакція від 07.11.2012 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр>.
5. Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва» // ВВР України від 19.10.2000 р. №2063-III // [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
6. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» // ВВР України від 01.06.2000 р. №1775-III // [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
7. Закон України «Про банки і банківську діяльність» // ВВР України від 07.12.2000 р. № 2121-III // [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
8. Закон України «Про захист економічної конкуренції» // ВВР України від 11.01.2001 р. № 2210-III // [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
9. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові і корпоративні інвестиційні фонди)» // ВВР України від 15.03.2001 р. № 2299-3 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
10. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців» // ВВР України від 15.05.2003 р. № 755-IV // [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
11. Закон України «Господарський Кодекс України» від 16.01.2003 р. № 436-IV // [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
12. Закон України «Про акціонерні товариства» // ВВР України від 31.10.2008 р. №639-VI // [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
13. Закон України «Цивільний Кодекс України» // ВВР України від 16.01.2003 р. № 435 - IV // [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
14. Закон України «Про професійний розвиток персоналу на виробництві» // ВВР України від 12 січня 2012 року № 4312-VI. Документ 4312-17, поточна редакція від 01.01.2013 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>.

Основна

15. Бойко Л.Г. Економіка та організація виробництва. Конспект лекцій для самостійного вивчення дисципліни (для студентів спеціальності 6.092202 – „Електричний транспорт”). / Укл.: Бойко Л.Г. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 194 с.
16. Данюк В.М., Петюх В.М., Цимбалюк С.О., Крушельницька Я.В., Леонтенко О.М. Менеджмент персоналу: Навч. посібник / За заг. ред. В.М.Данюка, В.М. Петюха. – К.: КНЕУ, 2007. – 398 с.
17. Варналій З. С. Основи підприємництва: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання-Прес, 2003. – 286 с.
18. Виноградська А.М. Технологія комерційного підприємництва: навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 780 с.
19. Голубева Т.М. Основы предпринимательской деятельности. – М.: Форум, 2010. – 272 с.
20. Грецька Г.М. «Організація виробництва»: Конспект лекцій (для студентів 4 курсу денної і заочної форм навчання за напрямом підготовки 0501 – «Економіка і підприємство», спеціальності 6.050100 – «Економіка підприємства») / Укл. Грецька Г.М. - Харків: ХНАМГ, 2009. – 197 с.
21. Кибанов А.Я. Управление персоналом организации: Практикум. – М.: ИНФРА-М, 2013. – 312 с.
22. Кучеренко В.Р., Доброва Н.В., Квач Я.П., Осипова М.М. Основи бізнесу. Практичний курс: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2010. – 176 с.
23. Маркетинг : Навчальний посібник / С. І. Чеботар, Я. С. Ларіна, О. П. Луцій, М. Г. Шевчик, Р. І. Буряк, С. М. Боняр, А. В. Рябчик, О. М. Прус, В. А. Рафальська - Київ «Наш час» , 2007.- 504 с.
24. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання: Навч. посіб. / Л. І. Воротіна, В. Є. Воротін, Л. А. Мартинюк, Т. В. Черняк; За ред. Л. І. Воротіна. – 3-тє вид., доп. і переробл. – К., 2004. – 308 с.
25. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: Навчальний посібник – К.: Видавничий центр «Академія», 2005. – 280 с.
26. Онищенко Т. Предпринимательская деятельность без создания юридического лица. – 3-е изд., перераб. и доп. – Харьков: Фактор, 2000. – 376 с.
27. Организация предпринимательства / З. А. Арустамов, А. Н. Пахомкин, А. П. Платонов и др. – М.: Маркетинг, 2001. – 250 с.
28. Покропивний С. Ф., Колот В. М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. посіб. – К.: Вид-во КНЕУ, 1998. – 352 с.
29. Предпринимательство: Учебник для вузов / Под ред. В. Я. Горфинкеля, Г. Б. Поляка, В. А. Швандара. – М.: Банки и биржи; ЮНИТИ, 1999. – 476 с.
30. Пунько Б. М. Основи підприємницької діяльності (практичні аспекти): Навч. посіб. – Л., 1997. – 130 с.
31. Розвиток підприємництва в Україні / П. Гайдуцький та ін. – К.: Нора-Друк, 2003. – 248 с.
32. Сизоненко В. О. Сучасне підприємництво: Довідник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 380 с.
33. Телятник С. В. Економіка та організація виробництва : навч. посібник / С. В.

Телятник; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011.– 205 с.

34. Чоботар С.І., Фомішина В.М., Мочерний С.В., Ларіна Я.С. Основи бізнесу: Навч. посіб. – К.: Академія, 2009. – 384 с.

Додаткова

35. Баєва О.В., Новальська Н.І., Згалат-Лозинська Л.О. Основи менеджменту: практикум: Навчальний посібник. К.: Либідь, 2007. – 524 с.

36. Болюх М.А. Економічний аналіз [Текст]: навчальний посібник / М. А. Болюх, М. І. Горбатюк; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченька. – К. : КНЕУ, 2011. – 540 с.

37. Бойчук І. В Маркетинг промислового підприємства. [текст] : навч. посіб. / І. В. Бойчук, А. Я. Дмитрів – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 360 с.

38. Жван В.В. Конспект лекцій з курсу «Організація виробництва» (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр денної і заочної форм навчання напряму підготовки 0501 (6.030504) – «Економіка і підприємництво») / В.В.Жван; Харк. нац акад. міськ. госп-ва– Х.: ХНАМГ, 2009. - 217 с.

39. Захарчин Г.М. Основи підприємництва: навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – 437 с.

40. Економіка виробничого підприємництва: Навч. посіб. / Й. М. Петрович, І. О. Будіщева, І. Г. Устінова та ін.; За ред. Й. М. Петровича. – 3-тє вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2001. – 406 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

41. Економіка і підприємництво: стан та перспективи: Зб. наук. пр. – К.: Вид-во КНТЕУ, 2002. – 324 с

42. Колот В.М., Щербина О.В. Підприємництво: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2006. – 160с.

43. Кононенко О. Частное предпринимательство: фиксированный налог. – Харьков: Фактор, 2001. – 180 с.

44. Лаврененко В.В., Деревянко О.Г., Тоцький В.І. Організаційний розвиток підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2005. – 197 с.

45. Лицензирование предпринимательской деятельности. – К.: Бест и К^о, 2001. – 92 с. – (Право и практика).

46. Малое предпринимательство в Украине: Бюл. Вип. 36. – К.: Бест и К^о, 2001. – 100 с. – (Право и практика).

47. Мельник В.М., Грицаєнко І.А., Іванишина О.С. Оподаткування підприємницької діяльності: Навчальний посібник. – К. Кондор, 2003. – 160 с.

48. Михасюк І., Мельник А., Крупка М., Залога З. Державне регулювання економіки / За ред. І. Р. Михасюка. – К.: Аті- ка; Ельга-Н, 2000. – 592 с.

49. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / Кол. авт. Г. Л. Знаменський, В. В. Хахулін, В. С. Щербина та ін.; За заг. ред. В. К. Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 688 с.

50. Самоукина Н. Эффективная мотивация персонала при минимальных затратах: сборник практических инструментов / Наталья Самоукина. М.: Эксмо, 2011. – 272 с. – (HR-библиотека).

51. Онищенко Т. Приватний підприємець / Т. Онищенко, Ю. Рудяк. – 4-те вид.,

переробл. і доп. – Х.: Фактор, 2002. – 496 с.

52. Рубин Ю.Б. Курс професійного підприємництва. Ч.2. – М.: Маркет ДС, 2010. – 416 с.

53. Рубин Ю.Б. Теория и практика предпринимательской конкуренции. – М.: Маркет ДС, 2010. – 608 с.

54. Савченко Е., Семенченко Ж., Пироженко О. Приватне підприємництво: запитання та відповіді. – 5-те вид., переробл. і доп. – Х.: Фактор, 2003. – 128 с.

55. Словник підприємця / Авт.-уклад. О. О. Слюсаренко, Д. Д. Огороднікова, В. Л. Наконечний. – К.: РВПС України НАН України, 1999. – 196 с.

56. Смовженко Т. С. Державна політика сприяння розвитку підприємництва: Монографія. – Л., 2001. – 464 с.

57. Цигилик І.І., Криховецька З.М., Паневник Т.М. Основи підприємництва. Друге видання, перероблене та доповнене. Навчальний посібник. К.:ЦУЛ, 2007.- 224 с.

58. Шпак В. І. Розвиток малого підприємництва в Україні (на прикладі української видавничо-поліграфічної компанії “Експрес-об’ява”). – К.: МАУП, 2002. – 112 с.

59. Щелкунов В.І, Економіка і організація виробництва. Модулі 1, 2. Курс лекцій / [Щелкунов В.І, Дмитренко Е.Д, Пінчук Н.М, Городецька Л.О, Різниченко О.В, Перевозчикова Л.І.] За ред. В.І. Щелкунова. – К.:НАУ, 2006.- 96 с..

60. Якщо вирішив стати підприємцем: Довідник підприємця-початківця / М. В. Підмогильний, О. В. Шлепнін, В. М. Путій та ін. – К., 2003.

Інформаційні Інтернет ресурси

61. Інтернет-портал для управлінців [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.management.com.ua>.